

Homilia del Cardenal Ricard M. Carles en la missa d'acció de gràcies per la canonització de Sant Josepmaria Escrivà de Balaguer

Santa Maria del Mar, 24 d'octubre de 2002

Gen. 2, 4b - 9,15

Rom. 8,14 - 17

Lc. 5, 1 - 11

Molt estimats Sr. Bisbe de Solsona, Reverendíssim Pare abat de Montserrat, Sr. vicari episcopal de la ciutat de Barcelona, Sr. vicari secretari de l'Obra a Catalunya, Sr. provicari general i secretari general i canceller, germans, preveres, diaques, membres de la Prelatura i benvolguts tots, fills i filles de Déu reunits per donar gràcies a Déu per la canonització de Josepmaria Escrivà, fundador de l'Opus Dei.

1. Ens trobem avui en aquesta basílica per donar gràcies al Senyor per l'acte celebrat el passat dia 6 d'octubre a Roma. Penso que sant Josepmaria estarà content que ens trobem a casa de la Mare de Déu, aquí a Santa Maria del Mar. Molts de vosaltres vàreu estar presents el 6 d'octubre a Roma, i encara conserveu un viu record. També ho recorden molts dels presents que no estaven físicament al Vaticà, però que es van reunir de cor a través de la televisió i la ràdio. La declaració oficial de santedat és sempre un gran motiu d'alegria per al Poble de Déu. Així succeeix cada cop que l'Església eleva als altars un fill o una filla seva, perquè la finalitat de l'Església és que hi hagi sants sobre la terra, que els seus fidels portin una vida santa i, després de passar per aquest món "fent el bé" (Fets 10, 38) –com ho va fer el seu Senyor i model Jesucrist–, vagin també ells a gaudir de Déu eternament en el cel. Aquests són els "èxits" de l'Església: els seus sants; encara que majoritàriament siguin anònims. Però fan Església, i fan història.

2. Precisament, la inspiració que sant Josepmaria Escrivà va rebre de Déu i que ell va transmetre al món des del si de l'Església, fou, per dir-ho així, el "redescobriments" o el record de la crida universal de Déu a la santedat i a l'apostolat enmig del món i a través del treball i les circumstàncies ordinàries de la vida. Així, l'any 1930 escrivia: *"Hem vingut a dir, amb la humilitat de qui se sap pecador i poca cosa –homo peccator sum, diem amb sant Pere– però amb la fe de qui es deixa guiar per la mà de Déu, que la santedat no és cosa per a privilegiats: que a tots ens crida el Senyor, que de tots espera Amor: de tots, siguin on siguin; de tots, independentment del seu estat, la seva professió o el seu ofici. Perquè aquesta vida corrent, ordinària, sense aparença, pot ser mitjà de santedat"*. Aquesta doctrina va ser recordada pel Concili Vaticà II –aquests dies recordem els quaranta anys del seu inici, el dia 11 d'octubre de 1962– en la constitució *Lumen Gentium*, que hi dedica tot un capítol, el cinquè, titulat "Vocació universal a la santedat en l'Església", en el qual diu: *"Per a tothom, és doncs evident que tots els cristians de qualsevol estat o condició són cridats a la plenitud de vida cristiana i a la perfecció de la caritat, santedat que àdhuc a la societat terrenal contribueix a una forma de vida més humana"*.

Jo he dit moltes vegades que quan un cristià intenta ser coherent amb l'Evangeli en la seva vida, i intenta santificar-se, no està fent només una obra personal, que ben cert ha de fer-la, de resposta d'amor a Déu i santificació, sinó que

està també fent una obra de ciutadania. El Papa Pau VI va dir en el seu Motu proprio *“Sanctitatis clarior”* de l’any 1969 que *“la característica més peculiar i la finalitat última de tot el magisteri conciliar”* és aquest. Més recentment, en la Carta Apostòlica *“En començar el tercer mil·lenni”*, el Papa Joan Pau II afirma vivament: *“Demana a un catecumen, ¿vols rebre el baptisme?, significa al mateix temps demanar-li, ¿vols ser sant?. Significa posar-lo en el camí del Sermó de la Muntanya. Penseu que el Sermó de la Muntanya no està només dirigit als dotze, sinó a tot el poble que l’escoltava: “Sigueu perfectes, com és perfecte el vostre Pare celestial” (Mt. 5,48).*

Tots recordareu que aquesta vivència profunda de Déu com a pare, ple d’amor i de tendresa per als seus fills, fou un dels eixos del ministeri i del carisma de sant Josepmaria Escrivà. Jo sóc testimoni que sou molts els seus fills i filles espirituals que ho viviu intensament, i dono gràcies a Déu per això, perquè ens porta al cor de l’ensenyament de Jesús i del seu evangeli: que Déu és pare. Que és infinita tendresa, amor fidel i entranyable. Ens estima amb un amor del qual no podem ni imaginar la intensitat, i aquest amor ens ha estat manifestat en Jesucrist, que el portà fins a la Creu. I en dir això vull recordar-vos que la nostra religió, que és monoteista, evidentment, no és la d’un Déu solitari. Quan jo dic que l’amor està només en Jesucrist, estic parlant ja sense voler de la Trinitat. El nostre Déu, l’autèntic Déu, és un sol Déu però no solitari. Jesucrist, el Verb, s’encarna perquè l’envia el Pare, i s’encarna per obra de l’Esperit Sant.

Parlar de Jesucrist és al·ludir a la Trinitat, del nostre Déu. I tot això que us he dit em porta a parlar-vos de quelcom que miro sempre que estigui molt present en el meu magisteri com a bisbe: la paternitat de Déu –com a pare tendre i entranyable– i la nostra filiació divina. Per això gairebé sempre saludo el poble de Déu quan m’hi adreço dient *“estimats fills i filles de Déu”*, perquè vull recordar sempre a tots aquesta condició, que és la fonamental. I els que resem l’Ofici cada dia recordem en el *Benedictus* que tota la immensa obra de redempció i santificació, incomprendible per a la nostra petitesa, radica en l’entranyable misericòrdia del nostre Déu. Allí parlem de les entranyes de misericòrdia utilitzant una paraula que procedeix de l’hebreu que es refereix a les entranyes maternals. Del bon Déu, que té el millor del ser home i del ser dona, se’ns diu que té entranyes maternals de misericòrdia. I si Déu ens estima així, la santedat no ens ha d’espantar ni ens ha de semblar molt per damunt de les nostres possibilitats. Més que un manament en certa manera exterior, és un voler eficaç de Déu Pare, que amb el Fill, ens envia l’Esperit Sant perquè, elevant-nos a la dignitat de fills de Déu, ens conformi a la imatge del Déu Unigènit Jesucrist, ens faci sants. No és quelcom –com deia el fundador vostre, sant Josepmaria– per a privilegiats. D’alguna manera, això lliga amb el que es diu a propòsit de la nostra creació: que la nostra santedat ha estat un somni del bon Déu abans de la Creació. A l’epístola de sant Pau als cristians d’Efes es diu que abans de la creació del món Déu ens escollí a cadascun, no a la humanitat indeterminada, perquè fóssim sants i irrepreusibles en la seva presència per amor. Per tant, no és quelcom a què no estem cridats i seria una manca d’humilitat cercar-ho. No és com un manament extern la santedat, sinó la resposta, des de la nostra llibertat, plena d’amor a l’amor del Pare Déu.

3. En el discurs que el Sant Pare va pronunciar a la Plaça de Sant Pere després de la canonització de sant Josepmaria, ens deia: *“El Senyor li va fer entendre profundament el do de la nostra filiació divina. Ell va ensenyar a contemplar el rostre tendre d’un Pare en el Déu que ens parla a través de les més diverses*

vicissituds de la vida. Un Pare que ens estima, que ens segueix pas a pas i ens protegeix, ens comprèn i espera de cadascun de nosaltres la resposta de l'amor. ¿No sentiu que qui més ho ha comprès en aquesta vida és el vostre pare i la vostra mare? Doncs, a semblança d'ells, encara que molt lluny en la immensitat de Déu, ens comprèn el Pare Déu. La consideració d'aquesta presència paterna, que l'acompanya a tot arreu, dóna al cristià una confiança infrangible; en tot moment ha de confiar en el Pare celestial. Mai no se sent sol ni té por". I el Cardenal Joseph Ratzinger, prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, ha escrit aquests dies: *Quan Josepmaria Escrivà diu que tots els homes estem cridats a ser sants, em sembla que en el fons s'està referint a la seva experiència personal, perquè mai no va fer per si mateix coses increïbles, sinó que es va limitar a deixar obrar a Déu. I per això ha nascut una gran renovació, una força de bé en el món, encara que romanguin presents totes les debilitats humanes* (Osservatore Romano, 6 d'octubre 2002.)

4. En aquest discurs, el Sant Pare va dir també que *"es podria dir que sant Josepmaria fou el sant de les coses ordinàries."* Efectivament, predicà constantment el valor de les activitats quotidianes com a matèria prima de la santedat en el món. Ensenyava que, amagat en les situacions més comunes, hi ha un quelcom diví que toca al cristià descobrir. El Sant Pare ha dit més d'una vegada que en tota ànima, per molt allunyada que sembli de Déu, hi ha una escletxa oberta a Déu que cal descobrir i cultivar. D'aquí es desprèn la necessitat de complir fidelment, amorosament les pròpies obligacions familiars, professionals i socials, ja que –afegia el Papa– *"per qui viu en una perspectiva de fe, tot és ocasió d'encontre amb Déu, tot és estímulo per a l'oració"*. I això ens ve de la mà i de l'acció de Jesucrist. Recordeu que quan voluntàriament es va perdre dels seus pares, i el van trobar al temple, sent encara un adolescent, els va dir: *"¿No sabíeu que jo m'havia d'ocupar de les coses del meu pare?"* (Lc 2, 49) Durant trenta anys, les coses del seu Pare van ser una vida quotidiana, perquè més que vida oculta, jo en diria vida ordinària, la vida ordinària d'un home que treballava, que tenia família, que tenia amics. I aquestes coses que va dir Jesús als dotze anys, són "les coses del meu Pare". També ho són les dels tres anys finals però, evidentment, no eren una excepció: des del primer moment estava en les coses del seu Pare, i era la santedat en la vida d'un home que semblava ordinari perquè ningú no pensava que en aquell home hi havia una única persona que era divina. Us invito –i aquest seria ja l'últim pensament– a viure la fe i donar-ne testimoni.

5. L'Evangelí propi de la Missa de sant Josepmaria que estem celebrant és el de la pesca miraculosa. Diu sant Lluç que va ser aleshores quan el Senyor cridà els seus deixebles a seguir-lo i quan els constituí en pescadors d'homes. Gairebé a l'inici del relat, Jesús mana a Pere i als seus companys remar *"mar endins, duc in altum!"* Amb aquestes mateixes paraules, "rema mar endins", Joan Pau II comença i acaba la seva carta apostòlica "En començar el nou mil·lenni". L'Església de Crist és continuadora de la seva missió. Jesús ha vingut "per a salvar tots" (I Tim. 2,4) i passa "curant qualsevol malaltia i dolència" (Mt, 5,23). Així ho va viure Sant Josepmaria des de l'inici de la seva tasca, i anys després assegurava que la força per a dur a terme la fundació de l'Opus Dei va sortir d'entre els nens pobres i els malalts incurables de les barriades i dels hospitals del Madrid dels anys 30. *"Aquesta actitud de servei – assenyalava el Sant Pare– és ben palesa en la seva entrega al ministeri sacerdotal i en la magnanimitat amb la qual va impulsar tantes obres d'evangelització i de promoció humana a favor dels més pobres"*.

Jo en aquesta homilia us invito també a ser agosarats apostòlicament, a remar mar endins confiats en el Senyor, a viure i donar testimoni de fe amb obres i amb paraules. No separeu mai la crida a la santedat de la crida a l'evangelització. Ho dic sempre a totes les comunitats i us ho dic ara a vosaltres: heu rebut una crida a l'espiritualitat, una crida al testimoniatge de la fe, i una crida a la solidaritat dels que saben, poden o tenen més, a favor dels que saben, tenen o poden menys, o fins i tot no res. I us dono les gràcies perquè tant a nivell universal com en l'àmbit del nostre bisbat i de la nostra ciutat, ens consta que heu volgut celebrar aquesta canonització amb obres a favor dels més necessitats i a favor de la integració social dels immigrants.

6. No us desanimeu davant de les dificultats i incomprensions que trobareu en fer aquesta tasca. També ens deia el Sant Pare que *"certament, no falten incomprensions i dificultats per a qui intenta servir amb fidelitat la causa de l'Evangelí. El Senyor purifica i modela amb la força misteriosa la Creu a tothom qui crida a seguir-lo; però en la Creu – repetia el nou Sant - trobem llum, pau i goig: Lux in cruce, requies in Cruce, gaudium in Cruce!"* Recordeu que quan Jesús parla de la Creu, sempre recorda la Resurrecció. No ens quedem amb les dificultats, amb les mancances. Jesús, quan parla de la moneda perduda, parla de la joia de trobar-la, i quan explica la paràbola de l'ovella perduda, transmet igualment la mateixa alegria, o quan tracta del blat que es podreix sota la terra mai no parla d'això sense anunciar l'espiga daurada cara al vent. I quan parla de la passió de la Creu, ni una vegada diu res d'això que no al·ludeixi a la Resurrecció.

7. De vegades, la dificultat que ens pot semblar més gran és la nostra pròpia debilitat: la manca de domini sobre nosaltres mateixos, les nostres caigudes. No ens hem de desanimar. El Nostre Pare Déu, que ens coneix i ens estima com som, compta amb aquesta feblesa nostra. Jo acostumo a dir que Déu ens estima com som, però ens vol millors. També els sants, deia sant Josepmaria, lluitaven i vencien, lluitaven i eren derrotats i llavors, penedits, tornaven a la lluita. Déu Pare manifesta especialment la seva paternitat i la seva misericòrdia en el sagrament del perdó i de la reconciliació. Per això sant Josepmaria estimava aquest sagrament en el qual hi veia una abraçada paternal de Déu.

8. I no puc acabar sense dir una paraula de l'amor del Fundador de l'Opus Dei a la Mare de Déu, ja que estem units a una basílica consagrada a ella. De vegades algun cristià o alguna cristiana em pregunta: ¿és tan important tenir devoció a la Mare de Déu per a un catòlic? I jo li responc: ¿tu creus que a Jesucrist li és indiferent que tu et prenguis seriosament la seva mare, que la recordis, que l'estimis o que prescindis d'ella? Doncs pensa que Jesús és el fill, el millor fill, que ha trepitjat la nostra terra.

En la seva humilitat, sant Josepmaria no es veia com a exemple de res, però estimava tant la Mare de Déu que no dubtava a dir que l'imitéssim en aquest amor. *"Sant Josepmaria –recordà el Sant Pare el passat dia 7– va escriure un llibre preciós titulat Sant Rosari, que s'inspira en la infantesa espiritual, disposició de l'Esperit que és pròpia dels qui volen arribar a un complet abandonament en la voluntat divina".* I voldria remarcar allò que ja sabeu: que fa només uns dies, el 16 d'octubre, el Sant Pare va signar una carta apostòlica titulada *"El Rosari de la Mare de Déu"*, un document entranyable al qual ens obre el seu cor i ens parla de la presència de

Maria en el misteri del Crist i de l'Església. I ha disposat que quedi més enfortida la dimensió cristològica d'aquesta devoció del sant Rosari, tan profunda i tan popular al mateix temps.

Crec que aquesta sintonia entre el llibre de sant Josepmaria i el recent document del Sant Pare sobre el rosari és ben significativa, i penso que avui, el fundador de l'Opus Dei us diria: "Llegiu i viviu aquest document que us ha dirigit el Sant Pare. Feu-ho sobretot en aquest any, que ell ha declarat Any del Rosari, pregant molt oberts a les necessitats personals, però també a les necessitats socials del món d'avui, demanant especialment el do d'una justícia social més gran i el do de la pau en el món i entre els pobles".

D'aquest amor a Maria i d'aquest abandonament de sant Josepmaria en som testimoni particular a Barcelona i a Catalunya. Efectivament, a casa nostra ell va trobar sovint la protecció de la Mare: a l'església de Pallerols en el pas dels Pirineus, en moments de greu perill per a la seva vida, a Montserrat, i també als peus de la Mare de Déu de la Mercè, amb les primeres dificultats en la seva tasca fundacional. Després, sempre va recordar aquelles circumstàncies viscudes a Catalunya com moments d'especial abandonament en la voluntat divina, com ara l'any 1946, davant la conveniència d'aconseguir les solucions jurídiques per a l'Obra. En aquella ocasió, reunit amb tots els seus fills que hi havia llavors a Catalunya, es dirigí a Déu amb les paraules de sant Pere: "*Heus ací que ho hem deixat tot, i us hem seguit: què serà de nosaltres?*" (Mt. 19, 27). I va guardar per sempre, en el seu cor, aquest agraïment a la Mare de Déu. Per això, també el Prelat de l'Opus Dei, Mons. Xavier Echevarría, ha decretat ara un any marià d'acció de gràcies per als fidels de la Prelatura. Demanem a la Mare de Déu i Mare nostra que ens ajudi en la nostra feblesa, pregant el sant Rosari amb un creixent esperit contemplatiu.

9. Acostem-nos també a la intercessió de sant Josepmaria amb la confiança d'aquelles paraules que va adreçar a les seves filles i als seus fills en pressentir la imminència de la seva marxa d'aquest món, quan els deia: "*des del cel podré ajudar-vos més*". Amb aquesta confiança continuem la celebració de l'Eucaristia.